

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, március 17.

A többes szavazat.*

Irt: **Dr Krüger Aladár.**

A kerületek megfelelő beosztása, óvatosság a választói jog korlátainak tagítása körül, a szavazás kötelezővé tétele még mindig nem ad kellő megnyugtatót abban a tekintetben, hogy a magyar állam fölforgatására törekvő elemek nem fognak olyan hatalomra szert tenni, amely az államot, vagy annak nemzeti jellegét veszélyeztetné. Minden elfogulatlan embernek be kell látnia, hogy még nincs az ország átlagszínvonala azon a fokon, amelyen mindenkinek meg lehetne adni a választói jogot. És ennek dacára abba a kényszerhelyzetbe jutottunk, hogy a választói jog reformját meg kell csinálni, lehetőleg tág alapokon. Előre látható az az eredmény, hogy ily körülmények közt a megbízhatlan elemek vajmi könnyen tulsulyra vergődhetnek a hazafiasan gondolkozó, lelre nem vezethető polgárok fölött és az állam hajója elvesztvén egyensúlyát, a szelek és viharok, vagy

* Szerzőnek a választói jogról irt s most önállóan megjelent tanulmányából a befejező rész.

ami még veszedelmesebb, jellemtelen és megbízhatlan emberek önzésének játékszerévé válik.

Gondoskodni kell arról, hogy az állam hajójának egyensulya a reform után is megmaradjon. Ha új vitorlákat adtunk a hajónak, legyen erősebb a hajótest is. Biztosítani kell a vezető, a nemzetfőntartó elemek tulsulyát anélkül, hogy a többségre nézve kizárásról lehessen beszélni. Ez pedig csak akként érhető el, hogy a magasabb fokú intelligenciával rendelkező és a szó szoros értelmében nemzetfőntartó elemek több szavazattal ruháztatnak fel.

A többes szavazat rendszere egyrészt a magyarság hegemoniáját teljesen biztosítja, másrészt jobban hozzá kapcsolja a németiségnek megbízható részét és ezzel e németiségre is reális vonzerőt gyakorol, úgy hogy a többes szavazat alapján egész biztossággal lehet számítani a német szavazatok nagy részére.

A többes szavazat azt illetné meg, aki értelmiségénél és megállapodott polgári viszonyainál fogva az államnak garanciát nyújt a felől, hogy a reábizott joggal helyesen fog élni. Ha már a kerületek beosztásánál figyelemmel kell lenni a magyar államnak magyar jellegére, az egyes vidékek értelmiségi va-

gyonossági viszonyaira, ugyanazt figyelemmel kell lenni e körülményekre az egyes szavazóknál is. A magyar állam fajsúlyának elbírálásánál nincs egyenlő szerepe Arvamegyének és Csongrádnak, Beszterce-Naszódnak és a Székelyföldnek, nincs egyenlő szerepe a meglett tudósoknak és a fiatal segédnek. A nemzetközi mérlegben az államok fajviszonyait jórészt parlamentjeik döntenek el. Ha már most ennek a parlamentnek az összealkotásánál méltó tekintettel vannak az értékebb lakossága vidékekre, tekintettel kell lenni a szavazók különböző életviszonyaira is.

A többes szavazat rendszerének elismérése szeretnek Jellinek G. híres német tudósra hivatkozni, aki 1905-ben megjelent *Das Pluralwahlrecht und seine Wirkungen* című művében meglehetősen élesen bírálja a többes szavazatra alapított rendszert. Azonban, ha Jellinek kifogásait áttanulmányozzuk és fontolóra vesszük, könnyen meggyőződhetünk azok alaptalanságáról s ekként még magától Jellinektől kapjuk a többes választói jog mellett a legerősebb érveket.

Jellinek kifogásai főként két pontban csucosodnak ki. Azt mondja, hogy a többes szavazati jog voltaképpen a magas cenzusos szavazásnak más formája,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Három nap Lourdesban.

Reggeli hét óra lehetett, mikor a Páris-Bordeauxi gyorsvonat egy tulsufolt fülkájében szemközt ülő társam nyugtalankodása alvásomból fölébresztett; ha ugyan alvásnak nevezhető az a szundikálás, mely a már teljes kimerültséget követte. Aki francia vagy olasz vonatokon utazni szándékozik, semmi különös kényelemre ne számíton ám. Többnyire ósdi, egy fülkés waggonok; fűtés nincsen, az ülés pedig olyan, mint a vádítottak padja; piszok és szenny mindenfelé. Nincs, ki utbaigazítaná és felvilágosítaná az embert, megőrtént, hogy kalauzt tizenkét óra lefolyása alatt egyetlen egyszer sem láttunk.

A nap már derengeni kezdett s tekintve, hogy egy óra múlva úgy is át kellett szállnunk, iparkodtam kimerültségemen erőt venni s rágyújtottam magyar cigarettára, nem mintha a magunkkal hozott készlet még tartott volna, de hogy, vettük magunknak Párisban. Szegény dohányos! Ha valaha ily utra készülsz, el ne mulaszd zsebeidet itthon jól megtölteni, mert nagyon csalódol. Azokra a közönséges magyar

filléres cigarettákra kell fanyarodnod, csakhogy a honi ipar ezen külföldön való pártolása nyolc fillérbe kerül darabonként.

Pau. — Egy órai tartózkodás. Nem is haragudtunk meg, hisz este hét órától kezdve ültünk a vonaton. Jól esett bizony az a kis mozgás és tiszta levegő. Rövid séta után végre megérkezik vonatunk. »En voiture, tessék beszállni! A vonatok nem vesztegelnek sokáig. Indulunk. Mily különös érzés is az: egy óra múlva Lourdesban vagyunk.

Kezdődnek a Pyreneusok. A vonat, mint egy kigyó kuszik be a völgybe örült gyorsasággal. A vidék nagyon kedves; olyan tirolisan barátságos. Hatalmas hegyek az egyik oldalon, amelyek minél tovább rohan a vonat annál nagyobb méreteket öltenek, a másikon ezek nyugványai és közöttük foly zugva, a benne heverő sziklákon meg-megtörve a Gave, melynek partját a vonat követi. Az égboltozat mindig kékebb és mosolygóbb lesz, mintegy visszatükrözje azon lelki hangulatnak, amelyet a szívbe a kegyhely közelsége önt.

Még egy kanyarulat és előttünk látszik egy magas sziklatalon, amiat karcsu tornyával mérszen nyulik az ég felé a lourdesi bazilika.

Kiszállva a vonatról úgy éreztem magam,

mintha egy hatalmas templomba léptem volna, melynek kupoláját az Isten szép ege, oszlopait a hólepte pyreneusok képezték, a déli levegő balsamos illata pedig pótolta a tömjénfüstöt és mindebbe az ember meghatott lelke beleviszi szíve egész áhitatát.

Máriának választott, csendes, szép helye ez. Ahol az Isten megmutatta, hogy szereti az Ő kedves leányát.

»K rj magadnak jelt a mélységben és a magasban« — és nem kellett. No hát, adok nektek én jelt, se ott fenn az égen, se a föld mélyében, hanem köztetek fakasztok tiszta, sértetlen szüzi virágot. Ezen az átkozott földön kihajt a bünös gyökérből egy sértetlen hajtás »virga Jesse«, a beteges vánszorgó emberek között teremtek egy tiszta, sértetlen, szeplőtlen szüzet, aki kegyelemmel teljes élte első percétől, aki sötét lelkek között ragyogó lélek, ki kórházak levegőjében viruló palma, ki mérgezett kedélyű emberek között friss, üde, az élet telje és szépsége; a szeplőtlenül fogantott Szüz.

Ilyenféle gondolatok között értünk a városba, bol a Royal-szállóban fogadtunk szállást. Ez a ház bárkinek ajánlható, egyrészt legközelebb van a templomhoz, másrészt tiszta és aránylag

Első szent áldozási EMLÉKKÉPEK, valamint

mindennemű szentképecskék legnagyobb választékban, különféle alakban és a legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók **BUZÁROVITS GUSZTÁV** könyvkereskedésében

Esztergomban. — Mutatványképek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

de azért csak olyan osztályszavazás, mint a cenzusos választás. Ez a kifogás nem áll. A magas cenzus rendszerének az a célja, hogy a szavazati jogot igen csekély töredéknek tartsa fenn; ilyen volt a XVIII. Lajos által adományozott chartában lefektetett választói jog. A magas cenzus szavazat tehát a nép széles rétegeit elzárja a szavazástól, míg a többes szavazat éppen az ellenkezőjét teszi, azoknak is adhat szavazati jogot, akiknek egyenlő szavazati jog mellett az államra tiltaná a választói jogosultság megadását; a többes szavazati jog mellett sokkal szélesebb körök részesülhetnek a választói jogosultságban, mert az esetleges tulkapásoknak megvan a maguk ellensúlya. A többes szavazás tehát nem hogy osztályszavazás lenne, hanem éppen ez teszi lehetővé azt is, hogy a népszavazás ideája lehető széles határok között valósítható meg.

A másik kifogása Jellineknek, hogy a többes szavazat mellett az állam számokban adja tudtára egyik polgárnak, hogy ő kevesebbet ér, mint a másik. Maradjunk annál a kifejezésnél, hogy az állam számokkal tesz különbséget a polgárok közt. Igen ám, de ezt a különbséget megteszi az állam máskor is, mikor államéremről van szó. Egyik tisztviselőnek nagyobb fizetést ad, a másiknak kevesebbet. Egyik ifjunak megadja az egyévi önkéntesi jogot, másik szolgál két évig, harmadik háromig, a negyedik a tengerészetnél négyig, az ötödiket pedig az állam kéthónapi szolgálat után hazahoztatja. Kiváló tehetségű ifjakat kiküldenek külföldre tanulni, másokat pedig elbuktatnak és a diplomát sem éri el. A különbségeket nem az állam állítja fel, azok már megvannak, az állam nem

tesz mást, mint a meglévő különbségeket megfelelően alkalmazza a maga céljaira. Számokban is tesz különbséget: láttuk a fizetéseknel vagy a különböző katonai szolgálati éveknél. Miért legyen e tekintetben kivétel a szavazati jog, holott ennél éppen úgy vagy talán még inkább jelentkezik az emberek közt levő különbség?

A többes szavazat által létesített különbség még a legkevésbé személtető és a legkevésbé érintheti az önérzetet. Nem érinti pedig az önérzetet azért, mert nem születési és legyőzhetetlen akadályokról van szó, hanem olyan föltételekről, amelyeket bárki könnyen megszerézhet, csak lelkiismeretes munka kell hozzá. Magában a belga rendszerben is olyanok a kettős szavazat föltételei, hogy azokat becsületes életmód mellett mindenki eo ipso megszerezheti. Így a többes szavazati rendszerben az egyszerű szavazat, mint átmenet, mint az állampolgári jogok gyakorlatának előiskolája jelentkezik, amelyből bárki elérheti a többes szavazati jogosultságot. Ezen átmenet alatt meghiggad gondolkozása, kevésbé lesz hajlandó kalandos ígéreteknek felülni és így az izgatás elősdiinek kevésbé alkalmas alannyá válik, az bizonyos. Többes szavazatát meggondoltan, önálló véleménye alapján és nem a fölforgatók tetszése szerint fogja leadni, az is bizonyos. Ellenszenvről tehát ilyen körülmény közt szó sem lehet, legföljebb azokat idegenítheti el az államtól, akik ugyanis az állam rombadöntésére törnek és eme törekvésük hatalmas akadályát látják a többes szavazati jogban. De az ellenszenv csak annál erősebb érv a többes szavazás behozatala mellett.

Még egy érvet a mai helyzetből. A

mai rendszer az értelmiségnek ad túlsúlyt a városi kerületekben, az állandó tüzhellyel bírónak a vidéken, szóval mindenképen azon van, hogy az állam sorsa megbízható elemek kezében legyen. Kiszámíthatlan rázkódásoknak vesszük elejét azzal, ha az értelmiségnek és az állandóság jellegével bíró elemeknek túlsúlyát továbbra is biztosítjuk. Nem kell az értelmiség tekintetében mereven a mai magas színvonalat megtartani, lehet annál valamivel lejjebb is szállni, egyéb téren pedig éppen könnyen elérhetővé kell tenni a többes szavazati jogosultságot. Azonban ez a rendszer éppen megfelelő lesz átmenetnek, vezérelni fogja a nemzetnek széles rétegeit a tökéletesedés felé, oszt jogot mindenkinek, de csak érdem és megbízhatóság szerint.

A többes szavazat föltételeinek megszabása már részletkérdés, amely nagyrészt a pártok fölfogása szerint alakul ki. Annyi kétségtelen, hogy középiskolai képzettség már több szavazati jogosultságot kell, hogy adjon. — Ugyancsak több szavazati joggal kell bírnia bizonyos nagyságu földbirtoknak, ipari vagy kereskedelmi üzemnek, sőt meg kell találni a módját annak, hogy a nem önálló munkások is bizonyos idő elteltével és bizonyos föltételek mellett kettős szavazattal rendelkezzenek. A megfelelő egyensúly szempontjából méltányos lenne ezek mellett a felső iskolai képzettséget a belga minta szerint hármasszavazattal kiemelni.

Kossuth halálának évfordulója. A képviselőház március 20-án, pénteken Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából nem tart ülést.

nem drága. Öt forintot fizettünk egy napra lakás és teljes ellátásért.

Mi természetesebb, hogy első utunk a templom volt. Magas sziklán áll a bazilika, melyhez a lépcsőkön kívül még két viaduktéle vezet, melyet a körmenetek szoktak használni. A templom Góth-stílusú, kissé homályos; sok az oldalfülkéje egy-egy oltárral. Míg felső falait a zászlók megszámlálhatatlan sokasága fedi — majd minden nemzet van ott képviselve, közöttük a magyar is, melynek zászlóját b. e. Nogáll tűzte fel, — az alsó részeket különféle háladományok lepik el. Ha valaki ugyanis meggyógyult, vagy más különös segítségben részesült Lourdesban, hálából ezt, ami legkedvesebbje volt, üveg alatt, rámba foglalva hagyta ott emlékül. Láthatunk ott menyasszonyi koszorukat, magasrangu karantisztek vállrojtját és kitüntetéseit, gyűrűket, karpereceket stb. Nem is csoda, hogy annyi minden van itt összehalmozva, mikor a segély és kegyelem úgy hull e helyen, mint a reggeli harmat.

Közvetlen a templom alatt van a kripta, öt oltárral; legtöbb pap itt szokott misézni, még pedig, ha csak lehet, a jobboldali sarok-oltárnál, mivel állítólag ez közvetlenül azon hely felett áll, ahol a jelenés ötven esztendővel ezelőtt történt.

A kriptától lépcsők vezetnek le a hegyről s ezeken jut az ember a rosarium-templomhoz, mely egy kerek kupolás épület, benne 15 oltárral, melyeknek oltárképei mozaikkal vannak kirakva és a különféle titkokat ábrázolják.

Ha most a sziklát megkerüljük alig néhány lépés után a barlang előtt találjuk magunkat. Képzeljünk csak magunknak egy meredek sziklafalat alul barlanggal, amely fölött még egy kisebb nyílás is sötétlik, a szikla tetején pedig áll a bazilika oly merészen, hogy minduntalan attól tart az ember, hogy a néhány lépésre folyó Gaveba zuhan. A barlangon semmi különös nincsen. Falait a benn égő száz és száz gyertya már régen feketére festette, kívülről meg vadrózsabokrok és örökzöld levelek kuszálnak festői rendtelenségben. A közepén áll egy oltár, amely misézni azonban csak a püspökök vagy valamely zarándoklat vezetőjének van megengedve. A bejárás baloldalán folyik három csapból a csodatevő viz. Habár mi januárban, vagyis olyan időben voltunk ott, mikor nincsenek zarándokok, mégis azt tapasztaltuk, hogy bármikor jöttünk is a barlangba, azt üresen sohasem találtuk.

Ismétlem, nincs e helyen semmi különös, s mégis az embert oly édes, titokzatos érzés hatja át, mely nem engedi eltávozni, vagy ha

eltávozott, ismét és ismét visszacsalogtja. És mit csinál az ember ott?

»Mondjuk az olvasót, fogd kezébe és nézz rám.« ezt mondja a bold. Szűz Bernadette-nek. És a kis Bernadette ajkai mozognak az »Üdvözlégy Mária« emondásában, az olvasó szemei peregnék ujjai között, de lelke és szeme min függ? Nézi a Szűzet.

»Ha az olvasót mondod, nézz reám.« Ezt teszi az ember is. Letérdel arra a kemény sziklára, kezébe veszi olvasóját és nézi azt a felső nyílásban álló sz. Szűz szobrát. Nézni kell a bold. Szűzre. Mi az olvasó imádságának titka? — Kérdi valaki és jól megfelel reá: A sz. vizió, melyben az ember folyton nézi azt a bold. sz. Szűzet és úgy nézi, hogy folyton hajtogatja:

— Üdvözlégy Mária — és amikor abból kifogyott, nagy hálával fohászkodik Istenhez:

— Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek. Hála neked szent Isten, hogy nekünk ezt a Szűzet, ezt a szívet, ezt a lelket, az ur Jézust szerető, az ur Jézust gondozó, az ur Jézus örömeiben és fájdalmaiban osztozó szívet adtad! — Nézni kell a bold. Szűzre. És ha az ember ott térdel a kedves barlang előtt s így imádkozik, akkor azok a képek, azok a titkok, melyek különben fakók, melyek különben nem vonzanak, melyek különben talán oly

Sirolin

Emeli az étvágyat és a tevényt, megszünteti a köhögést, vándorlatot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Elgátló orvosi csomagoló a gyógyszerár-
ban. Az Áll. Orvosi Bizottság által jóváhagyott.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc 17.

Elnök: Juth Gyula.

A mai ülés 10 órakor kezdődik. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után rögtön rátérnek a Nagy Emil-féle

házaszályrevízió

folytatólagos tárgyalására.

Maniu Gyula nem fogadja el a javaslatot. Nem nézhetik a nemzetiségek közömbösen, hogy e házban olyan törvényeket alkossanak, melyek a nemzetiségek nyelvét és faji sajátosságait veszélyeztetik. (Tetszés a nemzetiségeknél.) Az általános választói jog kétségtelenül javítani fog ezen a helyzeten. A nemzetiségek e házban obstrukciót sem folytathatnak olyan értelemben, mint egykor a függetlenségi párt, mert a nemzetiségek sohasem remélhetik, hogy a magyar közvélemény melléjük fog állani. Oktalan félelem tehát, hogy a nemzetiségek megakadályozhatják a törvényhozás menetét. (Helyeslés a nemzetiségeknél.) A nemzetiségi kérdéssel és az általános választói jogról beszélt hosszasan.

Határozati javaslatot nyújt be, a napirenden levő házaszály módosítás ellen. (Helyeslés a nemzetiségeknél.)

Molnár Jenő: Ausztriának érdeke, hogy a házaszályrevízió megvalósuljon. Ma az a házaszályrevízió nem időszerű, mert a mikor a kormányzást átvettük, megállapodás történt az iránt, hogy semmi olyat nem fogunk tárgyalás alá venni, ami az ország békéjét megzavarná.

Idős Madarász József: Ugy van!

Molnár Jenő: Miért nem jön a kormány olyan javaslatokkal elő, amelyek a nép érdekében szolgálnak. A házaszályrevízió érdekében az örökös obstrukció rémképét szokták a

sokszor hidegen hagyták szívünket, meleg színt öltenek. Akkor a 15 kép művészi kép lesz, melyet nem lehet festeni, hanem látni lehet a hit viziójában.

Ott megtanul az ember imádkozni, ott kezd az ember szeretni azt a názárai házat és igazán érezni, hogy vannak örömök és érzelmek, melyek nem a földről valók és épen azért képesek az ember szívét kielégíteni.

Nincsen ott különbség az emberek között, mert valamennyien egyformák lesznek a hitben. Oda keveredik a kényes gazdag a szegények közé és épp oly alázattal tudja megcsókolni azt a hideg sziklát, melyen a jelenés állott, mint az az egyszerű, tanulatlan anyóka, akinek egész tudománya talán nem is áll másból, mint az olvasónak, a biblia pauperumnak elmondásából.

Ha valaki kérdezősködik Lourdesben, hogy mi is történt Bernadettel, azt a választ fogja nyerni, hogy már régen meghalt, de hozzátesszik, hogy őcsce még él és üzlete van a városban. Kiváncsiak lévén őt megismerni, fellekerestük tehát házában, mely egy emeletes, kis, régi lourdesi építmény. Nagy szíveséggel fogadtak és kérésünkre azonnal készek voltak megmutatni Bernadette szobáját, ahol mindent úgy találtunk, ahogyan életében volt. Mutattak tőle néhány levelet is és mindenhez készséggel adták meg a felvilágosítás, sőt fényképpel is megajándékoztak bennünket.

Nagyon örültünk, hogy visszatérésünk előtt még ezt is volt alkalmunk látni s így utazásunkkal teljesen megelégedve, a nagy fáradságot nem sajnálva, hagytuk el három napi ott tartózkodás után Lourdest és meg vagyok győződve, hogy utunkra mindig nagyon szívesen fogunk visszaemlékezni.

falra festeni. Megfeledeznek arról, hogy a házat fel lehet oszlatni és hogy a képviselők mandátuma lejár. Örökös obstrukcióról tehát nem lehet szó.

Larkasházy Zsigmond: Nincsenek miniszterek az ülés teremben, nem lehet tárgyalni.

Polónyi Géza: Ez nem kormányjavaslat. Ehhez a kormánynak semmi köze. (Mozgás.)

Molnár Jenő: A pártkeretek megbénítják a párttagok cselekvési képességét. A függetlenségi párt nem a népszerűsége, hanem az udvari valóságos titkos tanácsosság felé visz.

Idős Madarász József: Ne irigyeljétek tőlük azokat a tanácsosságokat. (Derűtlenség.)

Molnár Jenő: Még Günther Antal igazságügyminiszter régi beszédéből idéz, annak bizonyítására, hogy a házaszályokat még nem rég a függetlenségi párt is ellenezte.

A szónok öt perc szünetet kér. Az elnök megadja.

Szünet után.

Molnár Jenő folytatja beszédét. Rakovszky István alelnök beszédéből olvas fel részleteket és ezekkel bizonyítja Rakovszkynak a mai álláspontjával ellenkező régebbi felfogását. A nemzetiségekkel okvetlen ki kell békülni. A nemzetiségeknek is engedni kell tulzó követeléseikből. E tárgyban küldjenek ki 21-es bizottságot. A házaszályok revíziója nem ér semmit, mert ha azok az elemek kerülnek a képviselőházba a választójog reformja után, akiktől a kormány fél, azoknak első dolguk lesz a házaszályokat félredobni. Kéri Nagy Emil indítványának elvetését.

Mivel senki nem volt szólásra telirva, a vitát berekesztette az elnök s megállapította, hogy kiket illet meg a zárszó joga. Szükség 10 aláírással határozati javaslatot nyújtott be, de Petrovics nem magyarul írta alá a nevét s így az aláírás semmis.

Maniu Gyula a Petrovics aláírásának a helyességét hangsúlyozza.

Lengyel Zoltán az elnök felfogását helyesli s kéri a törvény szigorú betartását. Horvátul csak beszélni lehet, de indítványt beadni nem.

Elnök konstatálja, hogy Vajda Sándort, Szucziut, Petrovics Istvánt, Bredecianut és Maniu Gyulát sem illeti a zárszó joga, mert az aláírások egy része nem magyar s így nincs 10 érvényes aláírás a beadványok alatt.

Az ülést háromnegyed 2 órakor éljenzés között berekesztette az elnök.

Biharmegye közgyűlése.

A restauráció óta ma tartja először közgyűlését Biharvármegye. Említésre méltó körülmény, hogy a közgyűlésen nem lesz jelen gr. Tisza István, a bihari hatvanhetes párt bálvány. De nem is kerül szőnyegre olyan nevezetesebb politikai momentum, amely szükségessé tenné a pártra a geszti gróf jelenlétét.

A szokásos jelentések után a miniszteri leiratok, a törvényhatóságok átiratai, bizottságok előterjesztései és jelentései kerülnek elbírálás alá, amelyek nagy részét már ismertették.

A tárgysorozatba 522 ügyet vettek fel, de ezek közül majdnem kétszáz községi számadás, amelyekkel nagyon hamar végez a törvényhatóság.

A közgyűlés két napig tart.

A mai megyegyűlés alkalmából a megyei hatvanhetes párt tegnap, kedden délután értekezletet tartott a Pannónia éttermében Száhlender Károly elnöklete alatt.

Az értekezleten jelen voltak: dr Miskolczi Ferenc, Telegdy József, Pallay Lajos, Verner Kálmán, Keszthelyi Zoltán, Balázsházy Iván, Nyisztor Alajos, Ötvös Gyula, Szunyogh Andor, Barthos Elemér, Orley György, Ravazdy Barna, Csanády Jenő, Szikszay Lajos, Varga Akos, Frankó Endre, Balogh Elemér, Nagy Márton, Fráter Kálmán, György László, Udvarhelyi Béla, Biszterszky Iván, Beöthy Dávid, Jancsovics Jenő, Osváth Lajos, Balogh László, Juricskay Akos, Juricskay Dezső, Juricskay Vid, Bérczy Imre, Jezerniczky Dénes, Szabó Dezső, tehát alig néhány kivételével, mindannyian megyei tisztviselők.

Az értekezlet megnyitása után, napirend előtt

Telegdy József szólalt fel. Bejelentette, hogy gróf Tisza István szemét operálták s a műtét kitűnően sikerült.

A volt miniszterelnök most már ismét teljesen egészséges. Indítványozza, hogy a sikerült műtét alkalmából az értekezlet táviratilag üdvözzölje gróf Tisza Istvánt s egyúttal a műtétet végző dr Grósz Emil egyetemi tanárt. Az értekezlet tagjai helyesléssel elfogadták az indítványt.

Ezen kitérés után dr Márkus László ismertette a mai közgyűlés tárgysorozatának érdekesebb pontjait. Ezek között van Udvarhelymegye átirata, amely szerint a kormány bizalmat szavazott s üdvözölte azt. Hasonló üdvözlésre hívja fel Biharmegyét. No, éppen jó helyre jött ez az átirat. Dr Márkus László indítványozta, hogy ezen legszerencsétlenebb időben jött átirat felett térjenek napirendre. Az indítványt természetesen lelkesedéssel elfogadták.

A belügyminiszter leiratot intézett a vármegyéhez, hogy a megyei tisztviselők magán foglalkozásai, pl. bankoknál viselt tisztségeiket stb. bejelenteni kötelesek s a közgyűlés bírálja el, hogy az tisztség összeférhetetlen-e s így eltiltandó vagy nem; tehát a közgyűlés adhat engedélyt a tisztség tovább viselésére.

Az előadó javasolta, hogy fogadják el az állandó választmány azon javaslatát, mely szerint a megyei tisztviselők eddig viselt tisztségeiket fenttarthatják; Biharmegye tisztikarát sokkal jellemesebbnek ismeri, minthogy olyan tisztségeket fogadna el, amely a tisztviselői állással ellenkeznék. Az előadó javaslatát az értekezlet elfogadta.

A többi fontosabb tárgyakat változatlanul, hozzászólás nélkül fogadták el s az értekezlet véget ért.

A jegyzők sérelmei.

Biharmegye jegyzői kara tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen helyzetük nehézségeinek könnyítésével foglalkoztak főképen. Helyzetük ma már oly nyomasztó, hogy ennek folytán kimondották, hogy az esetben, ha a megye, vagy az állam nem segíti őket a passiv rezisztencia terére fognak lépni. A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

A jegyzők tegnap délelőtt tartották meg közgyűlésüket a vármegyeház nagy termében. Az ülésen megjelent az egész jegyzői kar Kovács András elnöklete alatt. A tárgysorozat folyó ügyei között különösen két pont emelkedik ki fontosságával.

Az egyik ügy az asszonyvásári jegyzőnek Sáros Gyulának kitüntetése. Sáros ugyanis 48 évi szolgálata után ezüst érdemkereszttel lett

kitüntetve. A nyugalmazott jegyző azonban nem fogadta el a kitüntetést és az ezüst érdemkeresztet visszaküldte. A visszautasítását azzal indokolta, hogy az ezüst érdemkereszt kitüntetést a cselédeknek szokták adni. Az ügy a a közgyűlés elé került, hol a nyugalmazott jegyző cselekedetét helyeselték és egyszersmind kimondták, hogy az ezüst érdemkereszt adományozását az egész jegyzői karra sérelmesnek tartják. Ennek a felháborodásnak kétségkívül van alapja, de miért nem esett ez zokon a jegyzőknek a szabadelvű éra alatt?

A második fő tárgy volt, mely a jegyzőket passzív rezisztencia terére viszi, esetleg a segédjegyzők alkalmazása. Ez ideig ugyanis a szabályok értelmében a jegyzőségeknél szükséges segédjegyzőket a sajátjukból kötelesek fizetni. — Pénzbeli jövedelme, illetőleg fizetése igen kevés van a jegyzőknek és így tetemesen meggyáván rövidítve a segédjegyzők fizetése által.

A segédjegyzők fizetésére vonatkozólag a tenkei járás jegyzői kara javaslatot terjesztett a közgyűlés elé. A javaslatban kérték, hogy a segédjegyzőket állami és megyei pénzekből fizessék annál is inkább, mert a nagy munkahalmaz, mely a jegyzőkre hárul, csakis állami, illetőleg közigazgatási munkákból keletkezett s tette szükségessé a segédjegyzők alkalmazását.

A tenkeiek javaslatát Ötvös Károly jegyző azzal a javaslattal pótolta meg, hogy az esetben, ha 1908. év végéig nem kapják meg a jegyzők az állami subvenciót, úgy az összes segédjegyzőket bocsássák el és a hivatalban szükséges munkát rendes napi 8 óra alatt végezzék. Ez idő alatt természetesen nem fogják tudni az ügyeket elintézni és akkor a hivatalos ügyek restanciában maradnak.

A pótvajaslattal toldott indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy a szükséges subvenciók tárgyában megteszi a kellő lépéseket.

A bagaméri trachoma.

Miniszteri kiküldött Bagamérban

Részletesen ismertettük annak idején, hogy Bagamér községben a trachoma járványszerűleg lépett fel s oly gyorsan terjed, hogy hasonló esetre még nem volt példa.

Az akkori jelentések szerint 27 trachomás beteget talált az orvos. A legnagyobb szigor és ellenőrzés dacára is újabban 27-ről 31-re emelkedett a betegek száma.

Közleményünk alapján a belügyminiszter tegnap kérdést intézett az alispánhoz, hogy mi alapja van a trachoma járványról szóló közleménynek. Az alispán sürgőnyileg kért értesítést az esetről az érmihályfalvai főszolgabirótól, aki megerősítette közleményünket és ezt a választ az alispán tegnap tudatta is a belügyminiszterrel. Egyidejűleg tegnap utasította is dr. Móricz Ernő főorvost, hogy azonnal szálljon ki Bagamérba.

Az alispáni intézkedés még foganatosítva sem lett, mikor a belügyminiszter második sürgőnye is megérkezett.

A belügyminiszter e sürgönyében tudatja, hogy intézkedett, miszerint Bagamérba miniszteri kiküldött szálljon ki. Az értesítés szerint dr. Basa orvos fog leérkezni még pedig a mai nap folyamán.

A miniszterileg küldött orvos a megyei főorvossal fog kiutazni Bagamérba, hol a vizsgálatot megfogják tartani. A vizsgálat ki fog terjedni annak megállapítására, hogy tényleg-e mulasztásból kitolyólag terjedt e el ily veszedelmesen a baj és hogy tényleg Amerikából hozták-e be a betegséget.

A községben már ma délelőtt várják a mi-

niszteri kiküldöttet, kinek küldetését telefonon tudatták az előjárósággal. A trachomás betegek nézve a legszigorubb óvintézkedéseket foganatosították. A beteg embereknek meg van hagyva, hogy tartózkodjanak az egészségesektől, nehogy akaratuk ellenére az egész községet veszedelembe döntsék.

A községi orvos állandóan vizsgálja a betegeket mindennap s a legnagyobb körültekintéssel jár el azok kezelése körül. A betegek különben maguk is tudják már betegségüknek veszedelmes voltát, azért igyekeznek is távol tartani maguktól az embereket.

A hatóságnak igen nagy körültekintésére van szükség, hogy teljesen megtegye a közérdeknek. Különösen nehéz most a járási főszolgabíró helyzete, mert 20—21-én lesznek Ermihályfalván a sorozások, hol a bagamériakat is sorozni fogják. Erre vonatkozólag a járási főszolgabíró rendeletet adott ki, hogy a bagaméri állítás köteles legényeket előbb az orvos külön-külön vizsgálja meg.

A trachomamentes hadkötelesek a rendes sorozási helységben a többiekkel egyszerre kerülnek vizsgálat alá, míg a trachomások, vagy trachoma gyanusok el lesznek különítve s így fogja őket a katonai orvos is felülvizsgálni.

UJDONSÁGOK.

* **A király jobban van** O felsége állapotára bécsi hírek szerint teljesen kielégítő. A Felség a mai éjszakát egészen nyugodtan töltötte, kivéve egyetlen egy rövid ideig tartó és igen gyöngye köhögési ingert. Ennek elmúltával őfelsége ismét elaludt és reggel a nála megszokott korai órában hagyta el az ágyat.

— Reggel és délelőtt őfelsége állapota semmi kívánni valót nem hagyott fenn, különösen, miután a nátha is szűnő félben van. A király még néhány napig a kastélyában marad és különösen arra kell ügyelnie, hogy egyenlő hőmérsékletben tartózkodjék. Ez idő szerint a királynak nincs láza, náthája, és hurutja változatlan. Orvosai azt a tanácsot adták neki, hogy legalább rövid időre menjen Abbáziába üdülni, de a király ezt határozottan vonakodik megtenni.

* **Bőjti este** A nagyváradi Katolikus Kör holnap, csütörtökön, március 19-én este 6 órakor tartja ez évben első bőjti estét a főgymnásium disztermében. A matiné műsora a következő: 1. Weber: Grand Polonaise. Zongorán előadja Peiser Sárika. 2. A katolikus érület; felolvasás dr. Lestyán Endre theol. tanártól. 3. Az ezüst fátyol legendája, Váradai Antaltól; szavalja Csordascics Ferencné.

* **Tisza István szembaja.** A bécsi lapok értesülései nyomán több lap azt írta, hogy gróf Tisza Istvánnak a másik szemét is operálni kell. Ezt a híresztelést úgy tüntették fel, mintha azt egyenesen dr. Grósz Emil nyilatkozata alapján adták volna közre. Most maga a gróf kezelő orvosa dr. Grósz Emil jelentette ki, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz.

* **Egy derék tisztviselő pályázata.** Már jelentkeznek a pályázók a Nagyvárad városánál március 26-án tartandó tisztújításra. Tegnap a városi tisztviselők egyik derék, szép tehetségű tagja Mendelényi Béla fogalmazó is beadta pályázatát nemcsak jelenlegi állására, hanem az esetleg megüresedő valamelyik alkapitányi állásra is. A törvényhatósági bizottság

bizonyára méltányolni fogja a derék tisztviselő buzgalmát, törekvését, amelylyel már egy évtized óta szolgálja Nagyvárad városát.

* **Március 15-iki ünnepélyek.** A budapesti katolikus kör molnár-utcai disztermében lelkesen ünnepelte meg március idusát. Az ünnepélyt Madai Pista szavalata nyitotta meg Abrányi Emilnek »Mi a haza« című költeményével. Majd Jászai Mari, a Nemzeti Színház drámai művésznője Petőfi Sándornak több költeményét szavalta el nagy sikerrel. Halmai Ferenc tárogatón előadott dalai szintén nagy sikert értek el. Huszka Nelli dalénekesnő zongorakíséret mellett dalolt. Az ünnepi beszédet Ember Károly lovag mondotta, aki beszédében a jelenvoltakat arra buzdította, hogy életküzdelmükben vezérszavak mindenkor a hazaszeretet legyen. A VII. kerületi Népszövetség csütörtökön, azaz e hó 19-én a márciusi események emlékére hazafias ünnepélyt fog rendezni a Központi Katolikus Legényegylet disztermében. Az ünnepi beszédet Szentkirályi Zoltán országgyűlési képviselő, göröcsöni lelkész fogja mondani. A vasköhi polgárság a tanulókkal együtt ünnepelte meg március 15-ikét. Az ünnepély az iskolában folyt le. A nap jelentőségét Pákh Emil plébános méltatta. Az ünnepélyen jelenvolt a vasköhi közönségnek nagy része.

Makay Vince †

Egy köztisztviselő és szeretetben élő derék aggastyán halála keltett mély részvétet tegnap este városunkban. Makay Vince nyugalmazott községi polgári iskolai tanító tegnap este 7 órakor, élete 85. évében jobblétre szenderült. A vasegészségű öreg ur, dacára, magas életkorának, még az utolsó időben is eleven, mozgékony volt. A legnagyobb hidegben is könnyű kabátban járt-kelt szerettei között. Az elmúlt héten már a szülőben járt, hogy kedvenc foglalkozását a gazdálkodás előkészületeit megtegye a tavaszra. Valószínűleg ekkor hült meg s ebből keletkezett a tüdőgyulladás, amely halálát okozta. Makay Vince fiatal korában sokat járt külföldön s bő tapasztalatokat szerzett. Az 50-es években jött Nagyváradra s itt magán kereskedelmi iskolát nyitott. Később ment át a községi polgári iskolához. Igen szép és nagy családja volt. Hat gyermeke ma is él s mind derék tagja a társadalomnak. Gyermekei, Pál kir. közjegyző Szilágy-Csehiben; Béla hadbíró ezredes Budapesten; Sándor gróf Hadik szülőkezelője Tályán; leányai: Matild; Gizella, férjezett Réz Mihályné; Katalin, a két utóbbi a közs. iskolai tanítónő. Az aggastyán büszkén emlegette mindég, hogy egy gyermeke sem halt el. Ezelőtt mintegy 10—12 évvel ment nyugalmába. Négy év előtt tartotta aranylakodalmát, amelyen az egész család együtt volt, tavaly pedig a királyi kegy az arany érdemkereszttel tüntette ki a derék férfit. Halála előtt felvette a szentségeket. Temetése csütörtökön, március hó 20-án délután fél 4 órakor lesz a körözs-utcai 46. sz. háztól.

* **Pincérek panasza.** Tegnap számunkban ily címen megírtuk, hogy a pincéregyletben a tagoktól olyan díjakat is szednek, melyek az alapszabályokban nincsenek előírva és emiatt nagy elégetlenség van a tagok sorában. A tegnapi nap folyamán illetékes helyről nyert értesülésünk alapján arról győződünk meg, hogy minket rossz akaratulag informáltak. Most, mivel meggyőződünk róla, hogy az információ a valóságnak meg nem felel, készséggel retifikáljuk azt.

az urak pártját támadják uton utfélen, legtöbb-ször jogtalanul, minden ok nélkül, bizonyítani kívánja, hogy annak a féktelen gyűlötségének és áthidalhatatlan ellentétnek — mely Csabán az urak és a parasztok közt tátong — a magvát Achim hintette el. Ennek bizonyítására a következő tanuk beidézését kéri:

Csicseri Pál, Klement Pál, Zsilárt András, Achim Pál, Zahorán György, Seiler Elek, Seiler Gyula, Korossy László, dr Veisz Frigyes, Pándi Pál, Varsády Béla, dr Theiler Sándor, Zöldi Géza, dr Wagner M., Reti Béla, Rosenthal Adolf, Achim Tamás, Achim F. János stb. A beidézendő tanuk száma 25-öt tesz ki, hogy ezeket is kifogják hallgatni, vagy nem, afőlött a tövényezék ma határoz.

NYILTTÉR.

A

Kereskedelmi Csarnok disztermében

Nagyváradon, 1908. március

21-én, szombat este 8 órakor

Megyeri-Szkurka Ilona

DALESTÉLYE

Lincz Jenő zongoraművész

és

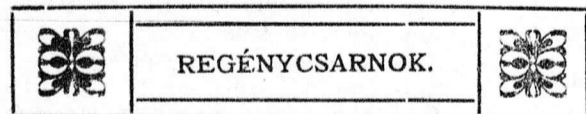
Kriegner Kálmán hegedűművész

közreműködésével.

Jegyek előjegyezhetők és kaphatók:

SEBŐ IMRE könyvkereskedésében.

I-ső hely 6 K. II-ik hely 4 K. Állóhely 2 K.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Irta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(22)

— Hm, — tündök Sempály, — afféle, a betegség és negélyezés közt ingadozó állapot, mit?

— Az, — viszonzá Zinka. — Röviden mondva, a blaszirtás vagy fásultság, az arszlások világ-fájdalma.

Sempály kutató tekintete komolyan belemerült a fiatal leány szemébe.

— Igen szellemes magyarázat, — mondá; — feljegyzem magamnak; azonban az én állapotomra nem alkalmazható; én nem vagyok blaszirt. Én nem maradok közönyös; reám minden hatni képes. A hamis, vagy a csupán feltélesen szép és jó ingerel, sőt haragra lobbant; azonban, ha valami nemessel, széppel, valódival találkozom, el tudom ismerni, bá-

mulni tudom, — mint nálamnál senki különben.

Ezalatt a Villa Medici nagy zenésze a zongorához ült s kissé fellengző rögtönzés után egyszerre átcsapott egy Straus féle keringőbe.

Ilsenbergh grófnő nem ellenezte, hogy megkísértsék a táncot s csakhamar több pár táncolt a ragyogó csillárok fénye alatt.

Sempály felállt.

— Szabad kérnem? — szólta, meghajtva magát Zinka előtt. Együtt léptek a táncterembe s a táncolók közé vegyültek.

Zinkának az a szép tulajdonsága volt, hogy tánc közben nem pirult, hanem inkább halvány lett. Mozdulataiban nem volt semmi szökdecselő; hanem ábrándosan lejtett végig táncosa karján, s leirhatatlan báj ömlött el egész lényén, akár keringőt, akár négyest táncolt.

Sempály már rég nem ismerte többé a hadnagy vagy kadét-boldogságot: a tánc öröme a tánc kedvéért. Csak olyan egyéniségekkel táncolt, kik különösen érdekelték; ennyit mindenki tudott róla s ezért alig is számították a táncosok sorába.

— Hm! — ümmögött gróf Sieburg, Klinger tábornokhoz lépve, ki egy ablak-mélyedéssől szemlélte a feltűnően szép párt. — Tervezett partiemből Sterzl kisasszonnyal úgy látszik, nem lesz semmi.

— Már elvesztette a kedvét? — kérde a tábornok szárazon.

— Legtávolabbról sem — sőt inkább; azonban, ha nem csalódom, egyelőre rosszul állnak az aktiám; nem gondolja ön is?

Az öreg ur szemébe nézett — az megértette és — hallgatott.

— Elbájolón táncol, — soha sem láttam szebben táncolni. Mily kedvesen tartja a fejét; suttogá. Egyszerre vidám fény villant meg álmos szemében: — Az Istenért, nézze csak Friczi arcát — ez a megütközés! Valóságos Niobe!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági egyesület választmányi ülése.

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó évi március hó 14-én délután 3 órakor Markovits Antal egyleti elnök elnöklése alatt gyűlést tartott, amelyen sokan voltak jelen.

A gyűlés több fontos tárggyal foglalkozott, melyekről a következőkben számolunk be:

Első sorban a választmány az állatoknak a ragályos betegségek elleni kötelező védbeoltását tárgyalta, melyre nézve a földmivelésügyi miniszter azt javasolta, hogy addig is, míg azon helyzetben lesz, hogy ez irányban intézkedhetik, hogy az egyesület kérje fel a vármegye törvényhatóságát, hogy a kötelező védbeoltások ügyében szabályrendeletet alkosson, melyben az is mondassék ki, hogy a kényszerbeoltások következtében netán bekövetkezett elhullásokért a törvényhatóság valamely alpból nyujtsa kárpótlást. Igazgató választmány bár meggyőződése szerint védbeoltásból folyólag csak akkor merülhet fel nagyritkán e hullás, ha az rosszul vitetik keresztül, mégis arra való tekintettel, hogy a vármegyei alapok annyira tul vannak terhelve, hogy az esetleges elhullások által bekövetkező károkat fedezni nem tudná, a miniszter urat ennél fogva felkéri, hogy saját hatáskörében sziveskedjék ezen állattenyésztéshez fontos kérdést mielőbb megoldani.

Földmivelésügyi miniszter a cserebogarak irtására nézve felkéri az egyesületet, miszerint figyelmeztesse a gazdaközönséget, erre a választmány a cserebogarak irtásának módját az egyleti Közlöny legközelebbi számában közölni fogja. Földmivelésügyi miniszter az Ausztriával

kötött állattörzsi szerződés életbeléptetési és végrehajtás módjait tartalmazó füzetkét ismertetés végett megküldi. Igazgató választmány felkéri a minisztert, hogy ezen füzetkékből küldjön több példányt, hogy azokat az egyleti Közlöny mellékleteként a gazdaközönségnek megküldhesse.

A szentjohi betivásár ügyével foglalkozott ezután a választmány, melynek állatvásárról való kiterjesztését a választmány nem ellenzi. Az O. M. G. E. közgazdasági szakosztálya jan. 25-én február 6-án tartott gyűlésen foglalkozott a pénzügyminiszter ur által beterjesztett adóreform javaslattal, melynek egyes pontjaira nézve megtette észrevételeit s azoknak érvényesítése céljából a február hó 25-én tartott végrehajtó bizottságaink gyűléséből felirt a pénzügyi miniszterhez. Az O. M. G. E. a fenti gyűlésekre a biharmegyei gazdasági egyesület is meghívta az egylet képviselőjében Erős Rezső vett részt a gyűléseken, kinek a választmány ezen ténykedéséért köszönetet mondott.

Ezután a dohány beváltási hivatal kérdéssel foglalkozik a választmány, melynek kapcsán a titkár előterjesztette a nagyléti dohány beváltás tartamára az egyesület javaslataira kinevezett Fráter Zoltán szakértő és Derzsy László szakértő helyettes javaslatait, mely 3 pontban nyilvánul meg és pedig 1. a minta csomók készítésének módosítása, 2. a szakértők hatáskörének kiterjesztése, 3. a dohány beváltási emelkedése iránt. Igazgató választmány a szakértőknek javaslatait magáévá tette s meghívta az elnökséget, hogy kérje be az érmihályfalvi dohány beváltó hivatal nézeteit is a dohány beváltásnál szükséges reformok keresztül viteleire vonatkozólag s amennyiben a vármegyei termelők közül többen más beváltó hivatalokhoz vannak utalva, meghívta az elnökséget, hogy ezen termelők észrevételeit is szerezzék be s a begyűlt adalokat egy memorándumba foglalva terjessze be a gazdasági egyesületek országos szövetségéhez, kérve a szövetséget, hogy azoknak érvényesítésére országos mozgalmat indítson.

O. M. G. E. arról értesíti az egyletet, hogy tudomása szerint a Szerb kereskedelmi szerződés megkötése tárgyában már végleges megállapodás létesült, melynek alapján a Szerbiából előállatok nem hozhatók ugyan be, de meglesz engedve évenként 35,000 drb levágott szarvasmarha és 78,000 levágott sertés husának behozatala.

Ezen koncessio állattenyésztésünket, melegen érinti, miért felhívja egyletünket, hogy ezzel szemben állást foglalhasson s esetleg a vármegyei képviselőket e tárgyban tartandó értekezletre hívja meg s kérje meg őket, hogy a jóváhagyás céljából beterjesztendő kereskedelmi szerződés azon kikötése ellen, mely az állati termékek behozatalára vonatkozik, állást foglalni sziveskedjenek. Igazolt választmány az O. M. G. E.-nek javaslatát célra vezetőnek nem találja, mert egy megkötött szerződésnek a parlament által való el nem fogadása kiható következményeket von maga után, mindazonáltal megbizta az elnökséget, hogy a földmivelésügyi miniszterhez intézendő feliratban mutasson rá az országos szövetségekre, melyek a szerződésből állattenyésztésünkre háramolhatnak.

Egyleti titkár tett előterjesztést a tanfolyamon tartott népies gazdasági előadásokról, valamint a télfolyamán rendezett házi ipartanfolyamunkról, melyre nézve elhatározta a választmány, hogy a tanfolyamokon készített tárgyakból az egylet székházában kiállítás rendez, melynek szervezésére Pekanovits Imre elnöklése alatt Molnár Lajos és Kaczvinsky Andorból bizottságot küldött ki. A választmány még több kisebb ügy tárgyalása után foglalkozott az évi közgyűlés tárgyával, mely után tagul felvette Dely Imrét és az Ermihályfalvi vidéki gazdakört, melyet az elnök a gyűlést berekesztette.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

2565—1907, számbos.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1907. évi V. I. 2831 számú végzésével Veinteld Bernát felperes részére Ullmann József alperes ellen 6000 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1293 koronára becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatott követelésére erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Nagypiac-tér 10 számú házban leendő megváltására határidőül 1908. év március hó 19. napjának délután 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldötnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1908. évi március 7.
Várnai Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések

felvételnek
a kiadóhivatalban.

ÁRVERÉSI HIRDETMEYNY.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán az alább megjelölt bérletekre f. évi április hó 2-án d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülnek a következő bérletek:

1. A város tulajdonát képező Háromrőzsa épületben lévő s jelenleg Jónás Máyer által bérelt lak és bolt helyiségek. A kikiáltási ár 1700 kor. évi bér és a feltételekben megállapított egyéb mellék szolgáltatások. A bánat pénz 425 korona.

2. A város tulajdonát képező, a Baross hidnál lévő régi vámház épület. A kikiáltási ár 160 korona évi bér, s a szerződésben megjelölt egyéb mellék szolgáltatások. A bánatpénz 40 korona.

3. A város tulajdonát képező újvárosi XI. sz. faterlep. A kikiáltási ár 200 kor. évi bér és a feltételekben megjelölt egyéb mellék szolgáltatások. A bánatpénz 50 korona.

Mindhárom bérletre a bérleti idő 1908. május hó 1-vel veszi kezdetét, és tart a Háromrőzsa épületben lévő helyiségeknél 6 évig, a Baross hidi régi vámháznál 3 évig és a XI. sz. faterlepnél 12 éven át.

Árverelni szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet, s a zárt ajánlatok, melyekhez a bánatpénz is csatolandó, a fent kitett határidőig alulírott kezéhez adhatók be.

Árverelőket tett ajánlatok azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. március hó 14-én.

Komlóssy József,

mint az árverési küldöttség elnöke.

A nagy bőjt alkalmára

beszereztük a legizletesebb bőjti eledeleket, u. m. angolna, pisztráng, mindennemű sardiniák, hollandi sós, kelettengeri tejes, bismark, császár és filee heringek, rák, ajóka, ajókaagyúrú, oroszhal — ementhali, kárpáti, gróji, trappista, Romatour, Imperial, pármal sajtok. — Valódi lipői túró, székely tömlő túró. — Tea-vaj. Legfinomabb és tisztánkezelt enni való olajok — borecet. Asztali és csemegeborok, pezsgők, cognac, kis üstön főtt magyar és lengyel pálinkák, likörök friss és aszalt főzelekek, gyümölcsök

Tisztelettel:

MEZEI JÁNOS ÉS TÁRSA

fűszer csemege kereskedése N.-Várad, Szt. László-tér.

Telephon : 249.

Belépési felhívás.

A Fülleres Takarékos és Segélyszövetkezet
1908. május 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb összegű hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Feladlogbank helyiségében* (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1908. február hó,

„FÜLLERES“

takarékos- és segélyszövetkezte.

Olcsó bevásárlási forrás!!

ÜVEG- és PORCELLÁN árukban
SZICHTA TIVADAR üvegkereskedésében

KOSSUTH-UTCA 2. szám (volt Blum-féle üzlet.)

Nagy raktár asztali, teás, kávé és mindennemű **üveggészletekben**, függő- és asztali **lámpákban**. Különböző **disztárgyak** és **alpacea evőeszközökben**. Elvállaltatnak **képek keretezésre** és minden más **üveges munkák olcsó árban**. — Csődtömegtől átvett áruk minden elfogadható árban. **Nagy raktár táblaüvegben.**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vártér 1.**

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram lámpa darabja 5 kor.** 60 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek**, fényképek s z-l ámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

Elvállaljuk**villamos világítási**

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetsek ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok,**izzólámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Reisinger József

okl. mérnök építőmesteri irodája
Rákóczi-ut 10. sz. (Stern-palota.)

Közgazdasági Bank r. t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.
Telefon 742. — Telefon 742

Hitelt nyújt váltóra, folyószámlára,
értékpapírra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

kamatozás mellett a betét napjától számítva. (Betét kamat-adót a r. t. viseli.)

Takarékosság előmozdítása céljából forgalomba hozta Selfmen-féle takarékperselyeit, melyek már is nagy népszerűségnek örvendenek. Ily perselyek 6 korona betét lefizetése ellenében a pénztárnál kaphatók.

Az igazgatóság.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vagyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. Megbízható, szigorúan felkülsmeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és félliteres üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál.

248 1—200

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

SEBŐ IMRE

könyv-, zenemű-, papir-
írószerkereskedő ajánlja
dusan felszerelt raktárát a

magyar német francia és angol irodalom összes termékeiből, nemkülönben dus választéku raktárát

papir s írószerekben

legjutányosabb árak mellett.

Pontos kiszolgálás.